BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE

FRAGMENTE DIN CARTEA „POVESTEA MEA ŞI A FOTBALULUI“ 13

După ce joacă în echipa din orăşelul Barkking, apoi în diverse selecţionate districtuale de juniori, Bobby Moore este luat de clubul West Ham unde se antrenează sub conducerea lui Malcolm Allison.

Ca junior al acestui club face parte de mai multe ori din echipa Angliei la turneele U.E.F.A. În anul 1958 este promovat în prima echipă a clubului, iar în urma plecării vechiului său rival, internaţionalul John Smith, devine titular.

Moore povesteşte apoi despre debutul în prima reprezentativă a Angliei şi despre alte întîlniri internaţionale. Apoi, el s-a ocupat de turneul de la New York ediţia 1963 şi de apariţia lui Alf Ramsey la conducerea echipei Angliei, precum şi despre memorabilul meci Anglia. — Restul lumii, desfăşurat pe Wembley cu ocazia împlinirii a o sută de ani de la înfiinţarea Federaţiei engleze de fotbal. Curînd el pleacă la Rio de Janeiro pentru a participa la „Mica cupă mondială“, alături de echipele Braziliei, Argentinei şi Portugaliei. Aci Moore are sarcina să-l marcheze pe Pelé, acesta lăsîndu-i o frumoasă impresie. Brazilia a învins cu 5—1.

Revenind la activitatea internă, Moore a povestit cum a ajuns West Ham în finala Cupei. În ultimul capitol publicat am aflat despre o întîmplare mai puţin fericită din viaţa lui Moore : primele simptome ale unei boli ce va necesita o intervenţie chirurgicală.

La 1 noiembrie 1964, într-o dimineaţă ceţoasă, ne aflam pe terenul nostru de antrenament. Făceam o „miuţă“, două mini-echipe de cîte cinci jucători. În momentul cînd am încercat să deposedez pe unul din jucători de minge, durerea a devenit de-a dreptul insuportabilă. M-am foîilat cum am putut de-a lungul întregului joc, aşteptînd ca durerea să treacă de la sine.

Marţi durerile au început din clipa în care m-am dat jos din pat. Miercuri urma să joc într-un meci de verificare pentru Bob Morton de la Luton Town. Mi-am dat seama că trebuia să renunţ, totuşi am acceptat să joc. Mă gîndeam că voi putea rezista pînă la sfîrşit şi aveam să regret amarnic acest lucru.

După o zi de odihnă, joi, mă hotărîsem să nu particip la meciul echipei mele împotriva lui Blackburn care urma să aibă loc sîmbătă. Între timp însă, clubul aranjase să fiu consultat de un specialist.

În urma consultului, doctorul nu mai avea nici un fel de îndoieli.

— „Va trebui să te operăm, ai hernie, *zise el.* **Am să telefonez imediat ce sînt gata cu pregătirile“.**

Sîmbătă dimineaţa mă pregăteam tocmai să plec de acasă, cînd îmi telefonă doctorul.

— Te rog să vii imediat la spital, *îmi spuse.* **Operaţia va avea loc luni.**

Şi iată-mă instalat într-un pat de spital la Londra. În comparaţie cu Dave Mackay care şi-a rupt piciorul de două ori consecutiv, sau cu alţi jucători grav răniţi, eu aveam în fond un lucru mult mai puţin grav, cu toate că pentru moment părea foarte serios. Nu trebuie să uităm că viaţa unui fotbalist e în funcţie de trupul său. Nimănui nu-i face plăcere să fie bolnav, dar un sportiv profesionist trăieşte veşnic cu teama că o rănire mai serioasă ar putea... Dar mai bine să nu ne gîndim la asta.

În spital...

Operaţia reuşi foarte bine, dar eu am continuat să mai stau în spital încă două săptămîni şi jumătate. Toată lumea era foarte atentă şi drăguţă cu mine. Aveam în salonul meu un televizor, un pik-up, cărţi şi reviste şi primeam atîta lume care venea să mă vadă încît nu aveam timp să citesc un cuvînt. Vizitatorii veneau începînd de dimineaţa şi pînă seara. Eram pur şi simplu epuizat şi uluit în acelaşi timp, căci n-aş fi crezut vreodată să pot duce atîta conversaţie.

În orice caz, aceste lucruri erau bine venite, căci făceau să nu mă gîndesc la viitor. Cînd rana s-a cicatrizat şi am părăsit spitalul, m-am văzut dintr-o dată în faţa unei lungi perioade de inactivitate fotbalistică şi numai atunci am început să mă gîndesc, cu inima cît un purice, la ce ar mai putea urma.

Partea cea mai importantă a sezonului de fotbal începuse să treacă şi cu toate că mă simţeam bine din toate punctele de vedere ale unei vieţi normale, nu puteam juca şi nici măcar să fac cele mai uşoare antrenamente. Meciuri importante, ca cele împotriva unor echipe cu renume ca Arsenal şi Tottenham Hotspurs, trebuia să le urmăresc din tribune.

Nu m-am putut prezenta pe teren nici pentru meciurile internaţionale contra Ţării Galilor şi Olandei şi, ce era mai rău şi regretam mai mult, nu am putut juca nici în cele două jocuri din cadrul „Cupei cupelor“ împotriva echipei Spartak Sokolov.

— Trebuie să ai răbdare, *îmi spuse Tina.* **Nu poţi face nimic altceva decît să aştepţi.**

„Odihna“ mea, care părea să dureze ani, dar care de fapt s-a redus doar la trei luni, mi-a dat pentru prima oară posibilitatea reală de a urmări fotbalul din tribună şi cu toate că acest lucru nu-mi făcea nici un fel de plăcere, mi-a fost de mare folos, căci am învăţat o serie întreagă de lucruri noi pentru mine.

Unul din acestea era faptul că spectatorii văd meciul cu totul diferit decît îl văd jucătorii care participă la joc. Într-unul din meciurile pe care le-am urmărit, o pasă destinată lui Geoff Hurst pornise mult prea tare din piciorul jucătorului care o dăduse, încît lui Geoff nu-i mai rămăsese nici o şansă de a putea pune piciorul pe minge şi bineînţeles renunţă să o mai urmărească.

— Trezeşte-te, Hurst, ai dormit destul, *strigă un spectator.* **De ce nu alergi după minge ?**

Aceste întîmplări sînt cu duiumul. Şi ele îşi au originea nu atît în faptul că spectatorii nu ar cunoaşte suficient fotbal ci se datorează în marea lor majoritate perspectivei diferite pe care o are spectatorul, în funcţie de locul pe care îl ocupă în tribună şi de unghiul din care priveşte terenul de joc.

Într-adevăr, totul depinde de raportul existent între locul pe teren al jucătorului şi cel din tribună, al spectatorului, pentru a putea judeca dacă o mişcare a fost bună sau greşită. Într-un meci de divizie împotriva echipei Leicester, Ken Brown a trimis o minge cu capul spre poartă, la un corner executat de Alan Sealy. Din locul în care eram eu, am văzut mingea trecînd destul de departe de poartă, pe cînd lumea de pe partea cealaltă văzu acelaşi lucru ca o ratare de foarte de aproape, exprimîndu-şi în colectiv nemulţumirea.

O altă concluzie la care am ajuns este aceea că ziarele fac relatări foarte corecte cu privire la cele petrecute pe teren. Ştiu că atît spectatorii cît şi jucătorii obiectează uneori împotriva faptului că ziariştii sportivi îşi denaturează cronicile pentru a justifica anumite aşa-zise „senzaţii“, sau că unii ziarişti ar fi părtinitori. Nu ştiu dacă acest lucru s-a întîmplat în realitate mai mult

După finala cîştigată împotriva R. F. a Germaniei, Bobby Moore sărută preţiosul trofeu care răsplăteşte pe învingătorii ediţiei 1966 a C.M.

decît o singură dată în perioada în care, în convalescenţă fiind, am putut urmări meciurile şi citi ziarele. Cert este că un loc în tribună îţi dă posibilitatea de a vedea jocul în ansamblu, posibilitate pe care nici un jucător de pe teren nu o are, dar nu-ţi dă şi o înţelegere automată de ce lucrurile se întîmplă pe teren aşa cum se întîmplă.

O altă lecţie aspră pe care am învăţat-o este aceea că nici un jucător nu este indispensabil echipei. West Ham nu s-a prăbuşit de loc fiindcă eu nu făceam parte din echipă. Şi printre oamenii cu care am stat de vorbă erau destui care, pentru motive necunoscute mie, îmi preziceau un viitor sumbru şi plin de necazuri. Şi, culmea, se părea că mi-o spuneau chiar cu plăcere ! Ei căutau să-mi arate cît timp le-a trebuit lui Eric Caldow şi Dave Mackay pentru a-şi reveni după accidentele suferite şi nu se lăsau de loc convinşi de mine cînd încercam să demonstrez că este o mare deosebire între o dublă fractură gravă şi o simplă operaţie de hernie prin care am trecut eu.

Aceşti profeţi de necazuri căutau să mă convingă că-mi va fi foarte, foarte greu să-mi regăsesc drumul în prima echipă a lui West Ham din cauza modului strălucit în care tînărul Martin Peters de 21 ani, îmi ţinea locul în echipă. Dar toate aceste lucruri nu mă îngrijorau de loc. Îl cunoşteam pe Martin Peters ca pe unul din cei mai abili jucători ai clubului, capabil să joace pe orice post. El jucase cu mult succes pe toate cele trei posturi de half ca şi pe postul de inter şi eu nu-l priveam deloc ca pe un rival, ci ca pe un coleg foarte util echipei. În afară de aceasta, stilul lui de joc ca half stînga era complet diferit de al meu.

A trecut necazul...

Foarte curînd după anul nou (1965) încetasem de a mai fi un convalescent „sută la sută“.

— Poţi să începi cu un antrenament foarte uşor, *îmi spuse doctorul,* **dar ţine minte, foarte uşor.**

Mă duceam la Upton Park în fiecare după amiază şi timp de 30, maximum 45 minute, făceam cîteva exerciţii foarte uşoare de gimnastică şi uneori mai ridicam şi mici greutăţi pentru a mă reobişnui. Tot atunci, Tina dădu naştere unei fetiţe, Roberta, ceea ce ocazionă o mare petrecere, iar la sfîrşitul lunii ianuarie mi s-au dat cele mai bune veşti posibile : — **Poţi să începi antrenamentul normal,** *îmi spuseră specialiştii. Am început cu o miuţă şi m-am comportat foarte bine.*

— Totul pare să meargă bine, *îmi zise Ron Greenwood.* **Te simţi în stare să joci un meci ?**

Am luat din nou avizul doctorului şi acesta mi-a spus că din punctul lui de vedere totul este în regulă. În cazuri ca acestea trebuie să prevaleze întotdeauna o gîndire serioasă. Trebuie să judeci foarte bine între nerăbdarea de a te reîntoarce în viltoare şi posibilitatea, datorită faptului că o faci poate puţin prea devreme, de a-ţi dăuna mai mult, în primul rînd din punct de vedere fizic, ajungînd mai rău decît erai iniţial, înainte de accident.

— Depinde numai şi numai de tine, *îmi zise Ron Greewood.*

— N-aş zice nu. *am răspuns eu.*

Am jucat împotriva celor mai bune echipe din lume, am jucat în finala Cupei Angliei ş.a.m.d. dar acum pot mărturisi că la 6 februarie 1965, ziua cînd mi-am pus din nou bocancii pentru un meci de verificare împotriva echipei Plymouth Argyle, eram mult mai emoţionat şi mai nervos decît fusesem vreodată înainte.

Accidentul şi operaţia aparţineau de acum trecutului. Dar problema pe care mi-o puneam era : m-am antrenat oare suficient ? Aveam oare destulă energie în mine după trei luni de absenţă totală din joc ?

— Sper să nu te întrebuinţezi prea mult, *îmi spuse soţia.* **Ia-o uşor că nu se întîmplă nimic.**

Curios. Pe stadionul de la Upton Park erau 7000 spectatori veniţi pentru acest meci, în locul celor 2500 care vin în mod obişnuit la un joc de verificare. Printr-o coincidenţă, interul dreapta de la Plymouth Argyle era un prieten personal al meu, Frank Lord, care reintrase şi el pentru prima oară chiar în acea zi. Şi el, ca şi mine, stătuse trei luni pe tuşă, doar că el avusese o fractură, e adevărat, uşoară. Ne-am urat unul altuia mult noroc.

Contactul cu mingea mi-a dat o senzaţie de mare plăcere. Eram puţin anchilozat, pasele mele lungi nu erau trimise întotdeauna cu precizie şi de cîteva ori am fost deposedat de minge. Totuşi, în linii mari, eram destul de satisfăcut. În săptămîna imediat următoare mi-am reluat locul în echipă. În primul meu meci oficial, Everton ne-a bătut cu 1—0.

Dar ce conta ? Eu mă simţeam nu ca după trei luni de absenţă de pe teren, ci ca după treizeci de ani de recluziune. O dată cu revenirea mea în echipă, West Ham se văzu în faţa celei mai mari şi mai dificile întreceri din întreaga istorie a clubului. Participăm pentru prima oară la „Cupa cupelor“.

— Va urma —

Traducere de RADU HERBAY

Carnet extern

TRADIŢIA...

În afara marilor sărbătoriri ale victoriilor, luînd acum proporţii de evenimente marcante, datorită „antenelor“ prelungitoare ale partidelor de primul rang care sînt televiziunea, radioul, presa, înregistrăm — din cînd în cînd — şi alte sărbătoriri, mai puţin pomenite în lume, dar cu semnificaţii poate mai adînci chiar decît reusita într-o competiţie sau alta.

O ştire, strecurată pe un buletin de presă, ne aminteşte că anul acesta, două cluburi din Scoţia au împlinit 100 de ani. Unul vă este foarte cunoscut, este un club „la modă“ : CELTIC. De celălalt putem să pariem unu contra o sută că nici n-aţi auzit : se numeşte QUEENS PARK. Ce-a făcut, mai ales de-a lungul ultimilor ani Celticul ştiţi foarte bine : luptă pe viaţă şi pe moarte cu Rangers pentru campionatul Scoţiei, apariţii bine cotate pe plan internaţional, culminînd cu acea strălucitoare victorie din finala „Cupei campionilor europeni“. Cei legaţi de atîtea generaţii de culorile campioanei, deţinătoarei cupei, cîştigătoarei trofeului ligii etc., etc., îşi pot spune cu mulţumire că centenarul găseşte clubul lor în apogeul activităţii, în preajma hotarului suprem al performanţelor pentru o echipă : finala „Cupei intercontinentale“. E un aspect al contribuţiei a zeci de serii de jucători, a generaţii întregi pentru ca un club să urce, să urce mereu pe scara afirmării continentale şi, cum se vede, mondiale.

Dar Queens Park ? Cum vă preveneam, n-o să-i găsiţi numele pe tablourile de onoare ale marilor victorioase ; nici măcar pe acela al campioanelor Scoţiei. La Queens Park, ideea care a generat înfiinţarea clubului n-a fost nici un moment abandonată de-a lungul celor zece decenii : creşterea tineretului. Clubul s-a oprit totdeauna — ca maximum al aspiraţiilor — la o echipă de amatori în campionatul de prima categorie. Atît. În rest, toate energiile, toate cheltuielile, toate preocupările n-au ştiut decît un sens : să caute, să adune, să ridice talentele. **Clubul are antrenori de copii şi juniori la fel de celebri ca Stein, tocmai pentru că au crescut marile talente ale fotbalului scoţian. Dacă o să vă mai furnizăm un amănunt veţi înţelege şi mai bine că tradiţia a reuşit să respingă orice tentativă a intrării în club a profesionismului, a tranzacţiilor de ordin financiar pentru jucători, a altui ideal decît acesta numit „fotbalul deplinei curăţenii“ : Queens Park este cel mai bogat club din Scoţia, mai „campion“ decît Rangers sau Celtic în conturile la bancă, pentru că posedă cel mai mare stadion al Europei : Hampden Park. Uriaşa construcţie sportivă (135.000 locuri) a costat... 20 de lire — la cumpărarea terenului pe care este ridicată — şi acum aduce sute de mii de lire anual. Bani care sînt utilizaţi pentru micile echipe.**

Tradiţia a operat în două direcţii. Şi una şi alta au dus fotbalul scoţian spre satisfacţii. Dintr-o parte au venit performanţele pe plan internaţional, din cealaltă elementele de talent care şi-au găsit consacrarea în cluburile înscrise pe virajele întrecerilor de amploare. Ceea ce vrem să subliniem este însă menţinerea la ideea, la obiectivul, la scopul care au dominat zilele înfiinţării. Această perseverenţă a reprezentat, în fond, însuşi secretul succeselor obţinute şi într-un sens, şi în altul !

— ef. i. —

ÎN JURUL BALONULUI ROTUND

DI STEFANO ŞI PREGĂTIREA COPIILOR

Faimosul fotbalist a îmbrăţişat, cum se ştie, meseria de antrenor şi marea lui pasiune se îndreaptă spre pregătirea micilor jucători. Despre ei a vorbit unei reviste spaniole, făcînd cîteva propuneri interesante, izvorîte — cu siguranţă — dintr-o experienţă personală : **„Pentru puşti ar trebui să se conceapă terenuri de 32 m lungime şi 16 m lăţime, cu porţi de 5 m lungime şi echipe de cîte 5 jucători“.**

IDEILE ANTRENORULUI SNELLA

Francezul Snella, fostul antrenor al lui St. Etienne, se străduieşte în prezent să redea echipei elveţiene Servette strălucirea de altădată. **„Caut un nou stil de joc —** a spus el **— care să convină temperamentului fotbaliştilor mei...“** Adversar declarat al „betonului“, Snella a subliniat : **„Echipe ca Servette nu sînt făcute pentru aşa ceva. Dimpotrivă, trebuie să facă apel mai des la spiritul lor de improvizaţie“.**